

Основна школа "Стари град " у Ужицу

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА предмета **Цртање, сликање и вајање 7. разреда за период 2022-2026.године**

Одељења: **7-1,2,3,4**

Наставници:
Владимир Антић
Милан Антонијевић

Напомена: Све евентуалне корекције програма наставе и учења ликовне културе биће праћене и евидентирани кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.
Програм је израђен према одредбама чланова 60. и 61. ЗОСОВ-а (88/2017) и члана 26/а Закона о основном образовању у васпитању
(Просветни гласник бр. 9. од 30. октобра 2017, стране 85-88)

Циљеви основног образовања и васпитања

ЗОСОВ

Члан 21.

Основни циљеви основног образовања и васпитања јесу:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење и међупредметних компетенција у складу са развојем савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Циљ наставе и учења *Цртања, сликања и вајања* је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.

Предметни исходи	Компетенције Опште међупредметне компетенције	Назив теме / садржај	Кључни појмови садржаја	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко- методичко упутство)	Начин провере остварености исхода
- пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; - гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; - користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; - разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; - - Разуме појам простора и препознаје га у свакодневном животу, као и у различитим видовима уметничког изражавања – користи традиционалн етехнике и одабрана	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према околини	ЦРТАЊЕ (5o+5пв+2ea=12) - Пропорције - Компоноване величина у простору - Конпоновање и степенување облика у простору - Арабеска	Композиција Елементи композиције Принципи компоновања Арабеска Пропорције Простор Пропорције Кроки Контрапост Анфас Полупрофил Профил Ентеријер Екстеријер Амбијент Склад Естетика	- објашњавање, дискусија, дијалог, демонстрација - показивање основних цртачких техника - објашњавање и упознавање са основним ликовним елементима - индивидуални рад и рад у групама - коректуре и естетске анализе (заједно са ученицима) - рад по природи (моделу) - посете културним институцијама (музеји, галерије) Наставник ученике анимира различитим врстама презентација, штампаним фотографијама и репродукцијама уметничких дела како би им приближио основне појмове простора, ликовних елемената, принципа компоновања и различитих врста	<i>Формативно, свакодневно оцењивање ученика</i> <i>Индивидуални рад ученика</i> <i>Мапа радова ученика</i> <i>Практични рад</i> <i>Усмена провера</i> <i>Индивидуална естетска анализа</i> <i>Естетска анализа кроз дискусију</i> <i>Процењивање рада у пару и у групи</i> <i>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</i> <i>Домаћи задатак</i> <i>Сумативно оцењивање</i>

савремена средства за ликовна истраживања; – изражава, одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имагинацију; – обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; – користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; - користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела				композиција. Радом на тексту и путем визуелних примера из уџбеника ученици самостално, или у пару истражују одређену тему, а затим путем дискусије изводе закључке и разматрају могуће идеје за реализацију ликовних задатака. Наставник још путем туторијала на YouTube-у ученике упознаје са различитим ликовним техникама. Подстиче ученике да самостално и слободно исказују своја мишљења о уметничким делима. Покреће дискусије естетске анализе на крају наставне целине развијајући код ученика естетски начин размишљања уз уважавање туђих мерила вредности и ставова. У зависности од ликовног задатка, у току часа организује се индивидуални практични рад, рад у пару, или по групама. Наставник активно учествује у процесу рада ученика својим	
---	--	--	--	---	--

				саветима и коректурама. Поред ових најчешће примењиваних метода рада, наставник ученике упућује на одговоран однос према средини у којој живе и раде, па у складу са тим подстиче их да дају свој допринос активним планирањем пројектне наставе усмерене ка естетском уређењу просторија школе и школског дворишта. Ученицима ће бити омогућен и додатни рад код куће, а материјале за домаће ликовне задатке имаће прилику да виде на Google classroom.	
- користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу - Разуме појам простора и препознаје га у свакодневном животу, као и у различитим видовима уметничког изражавања	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција	СЛИКАЊЕ (5o+5пв+2са=12) - Равнотежа облика и боје у простору - Контраст, светлина, површина и облика у одређеном простору	Равнотежа, Контраст, Јединство, Хармонија Визуелне поруке Тема Мотив Знак Симбол Метафора	Наставник ученике анимира различитим врстама презентација, штампаним фотографијама и репродукцијама уметничких дела како би им приближио различите начине визуелне комуникације. Радом на тексту и путем визуелних	<i>Формативно, свакодневно оцењивање ученика</i> <i>Индивидуални рад ученика</i> <i>Мапа радова ученика</i> <i>Практични рад</i> <i>Усмена провера</i> <i>Индивидуална естетска</i>

– користи традиционалн етехнике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; – изражава, одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имагинацију; – обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; – користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; - користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и	Комуникација Одговоран однос према околини Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	- Сродност ликовних вредности у одређеном простору		анализа Естетска анализа кроз дискусију Процењивање рада у пару и у групи Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Сумативно оцењивање
--	---	---	--	---

уметничких дела				задатке у којима повезујући текстуалне и визуелне информације презентују резултате свог тимског рада. Ученицима ће бити омогућен и додатни рад код куће, а материјале за домаће ликовне задатке имаће прилику да виде на Google classroom.	
- гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; - обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним вајарским материјалом и поступком; - преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; – предлаже идеје за уметничку рециклажу, хуманитарне акције кроз ликовно стваралаштво или обилазак места и установа културе;	Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Компетенција за учење Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према околини Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	ВАЈАЊЕ (5o+5в+2са=12 - Обликовање маса и волумена додавањем и одузимањем - Орнаменти Вајарски материјали, одливање (негатив и позитив) - Вајање- гипс и одговарајућа средства и материјали	Ливење, Позитив, Негатив, Одливак, Рециклажа, Оригинал, Копија, Савремена уметност Амбијентална уметност Дигиталне технологије Музеј Галерија Атеље Уметничке организације и удружења Уметничка занимања Уметничко наслеђе	кроз разговор и објашњавање упознавање ученика са основним вајарским материјалима и техникама - репродукције 2д и 3д уметничких дела и уочавање разлика - демонстрација рада у појединим материјалима глина, глина мол. Ученицима се демонстрира техника ливења у гипсу (позитива и негатива)...индивидуални, рад у пару и групи са ученицима - рад по природи - коректура и естетска анализа Нставник поред наставних метода и дидактичких средстава који су горе наведени користи демонстрације употребе савремених техничких средстава у	<i>Формативно, свакодневно оцењивање ученика</i> <i>Индивидуални рад ученика</i> <i>Мапа радова ученика</i> <i>Практични рад</i> <i>Усмена провера</i> <i>Индивидуална естетска анализа</i> <i>Естетска анализа кроз дискусију</i> <i>Процењивање рада у пару и у групи</i> <i>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</i> <i>Домаћи</i>

				уметничком изразу. Организује посете галерији.музеју, Уметничкој школи и УВУУ како би ученици из прве руке добили информације о савременом ликовном стваралаштву, али и стваралаштву претходних периода. Битно је код ученика развити могућност разумевања утицаја друштвених околности на резултате уметничких израза. У овој области је предвиђен и практичан рад ученика кроз који би се реализовала пројектна настава усмерена ка естетском уређењу просторија школе и школског дворишта. За те потребе би ученици користили материјале за рециклажу.	<i>задатак Сумативно оцењивање</i>
--	--	--	--	--	---

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања,)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...

- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ Упутство за формативно и сумативно оцењивање ученика				
Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета; процењују се: вештине ликовног изражавања и разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са различитим врстама ликовних материјала и рад на различитим врстама ликовних задатака; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.	ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену (истиче се);	- Формативно оцењивање: бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника	Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања истиче се	Свакодневно бележење током године
	ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену врло добар (добар);	- Усмено одговарање	Свеобухватност одговора Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању	По потреби, или жељи ученика
		- Практичан рад	Оцена се одређује кроз естетску анализу наставника и ученика заједно, неретко учешћем и осталих ученика у разреду. Рад који у потпуности задовољава естетске критеријуме у складу са ликовним задацима (оцена истиче се) Углавном задовољава и види се уложени труд (добар) Делимично задовољава – испод прага могућности ученика (задовољава)	Након реализације наставне јединице

		ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и већи део на средњем нивоу посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену добар (задовољава);	Бодовање активности везаних за посете културним догађајима	Усмени извештај о посети галерији, музеју, позоришту или другој културној манифестацији поткрепљен доказима (краћим рефератом у свесци, каталогом, фотографијама...), уз смислено излагање доноси ученику 15 бодова. 30 бодова је оцена (истиче се)	Током школске године (зависи од активности ученика)
			- Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	Сарадња у групи (сви чланови су укључени) Степен знања свих чланова групе Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група	По потреби
Ангажовање ученика у настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и	веома висок степен ангажовања ученика (истиче се)	Вођење евиденције од стране наставника о: -Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) -Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти)	-Све што је рађено на часу налази се у свескама и уредно је написано -Учесталост јављања и активност по месецима -Учествује, помаже другима, израђује самостално или у сарадњи са другима продукте рада -Број и квалитет добровољног учешћа у	-Пресек стања по тромесечјима
		висок степен ангажовања ученика (добар)			
		уз ангажовање наставника (задовољава)			

			-Учешћу на конкурсима -Посета културно-историјским институцијама и догађајима -Несебичном пружању помоћи другим ученицима -Израда паноя, ППТ, различитих врста излагања	разним наставним и ваннаставним активностима (такмичења, израда паноя, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...)	
				-Спреман је да помогне другима -Иницијатива и квалитет продукта	

о –обрада новог градива
в- вежбање
у- утврђивање

Часови су подељени на часове обраде, вежбања, и утврђивања, али је, због специфичности предмета, већина часова комбинована.